

צוות ניטור אתרי ג'האד

על המוקד

האיחוד בין ארגון אל-מראבטון וארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי: התחזקות או ביטוי מצוקה?

ב-4 בדצמבר 2015 הכריז מנהיג ארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי, עבד אל-מלכ דרוכדאל אבו מצעב עבד אל-ודוד (Abd al-Malik Droukdel Abu Mus'ab 'Abd al-Wudud), על הצטרפות ארגון אל-מראבטון בראשותו של השיחי מחיתאר בלמחיתאר (Mukhtar BelMukhtar) לארגונו: "אנו מבשרים לאומת האסלאם על הצטרפותם של אריות האסלאם וגיבורי המאבק בגדוד אל-מראבטון לארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי". דובר ארגון אל-מראבטון, אבו דג'אנה אל-קצמי (Abu Dujana al-Qasmi), אישר את ההכרזה והסביר כי הצטרפות נועדה לשמור על אחדות השורות ולמנוע פרוד בקרב המגויאהדין: "הצטרפותנו לאחינו ולאחוינו בארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי נועדה [לשמור] על עמידה בשורה אחת נגד האויב הצלבני הכובש", והזהיר כי מלחמת אחים בין פעילי הג'האד תהיה בעוכריהם ותשרת את האויב הצלבני.¹

באנר הכרזתו של דרוכדאל על איחוד אל-מראבטון עם ארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי

האיחוד מבשר, למעשה, על סיומו של פיצול ושסע עמוקים שנמשכו כמה שנים בין שני הארגונים. יחד עם זאת, נשאלת השאלה אם האיחוד מצביע על התחזקותו של ארגון אל-קאעדה במגרב או על מצוקה בקרב שורותיו?

ארגון אל-מראבטון נוסד באמצע שנת 2013 בעקבות מיזוג בין שתי קבוצות ג'האד בצפון אפריקה: ארגון "הרעולים" (אל-מלת'מון / Al-Mulathimun) או "החתומים בדם" ו"תנועת הג'האד וייחוד האל במערב

¹ <http://aljazeera.net/news/international/2015/12/4/المرابطون-يوكد-انضمامه-لقاعدة-المغرب-الإسلامي->; <http://al-aren.com/vb/>; <http://al-aren.com/vb/>

אפריקה (Movement for Oneness and Jihad in West Africa - MOJWA). השתיים התפצלו מארגון האם, ארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי, על רקע יריבויות אישיות עם דרוכדאל, טעמי יוקרה ושאיפות להנהיג ארגון ג'יהאד עצמאי עם קשרים לארגון אל-קאעדה באפגניסטן.²

ניתן לזהות כמה שיקולים אפשריים בבסיס החלטת האיחוד בין אל-מראבטון לארגון אל-קאעדה במגרב

תמונה שפרסם ארגון אל-מראבטון ברשתות החברתיות בחודש דצמבר השנה ובה שניים מחבריו אשר ביצעו את פיגוע הטרור במלון רדיסון

האסלאמי. **ראשית**, מאמץ לבלום את השפעת ארגון המדינה האסלאמית באזור אשר הפכה לאיום של ממש על האינטרסים של ארגון אל-קאעדה. עדות בולטת להתחזקות זו ניכרה בשבועת האמונים שנשבע עדנאן אבו וליד אל-צחראוי (Adnan Abu Walid al Sahrawi), מנהיג בכיר בקבוצת אל-מראבטון (Al-Murabitun), במאי השנה לבו בכר אל-בע'דאדי ובקריאתו לפעילי ג'יהאד נוספים לנהוג כמוהו.

בלמח'תאר גינה את שבועת האמונים והדגיש כי היא מייצגת רק את אל-צחראוי ואת "התנועה לייחוד האל והג'יהאד במערב אפריקה" ולא את קבוצת אל-מראבטון.³ מכאן ניתן להצביע על חשש גובר מפני הצטרפות של פעילי ג'יהאד למדינה האסלאמית על חשבון ארגון אל-קאעדה, ולכן נועד האיחוד למנוע סחף בכיוון זה. **שנית**, ייתכן כי בלמח'תאר הסכים לאיחוד לאחר שקיבל הבטחה מפורשת מדרוכדאל לאייש תפקיד בכיר בארגון האם, אולי אף כיוורש פוטנציאלי לדרוכדאל, ובכך ליישר את ההדורים לאחר שנות איבה. **שלישית**, רצון להגדיל את כוח משיכתו של הארגון עבור פעילי ג'יהאד נוספים באזור ולאפשר בכך הוצאה נרחבת יותר של פיגועי טרור. **רביעית**, אפשרות עיבוי מערך הבריתות עם השבטים באזור הסאהל ויצירת עומק אסטרטגי שיאפשר חופש תנועה, הברחות כלי נשק ואזורי מחסה.

על כל פנים, האיחוד בין השניים איננו מבשר טוב עבור מדינות האזור, בייחוד עבור מאלי, אשר סובלת בלאו הכי מביטחון מתדרדר. ב-22 בנובמבר 2015 נטלו ארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי וארגון אל-מראבטון אחריות על פיגוע טרור קשה שביצעו פעיליהם נגד זרים במלון רדיסון (Radisson hotel) בעיר הבירה של מאלי, באמאכו (Bamako). דרוכדאל ציין כי פיגוע זה היווה ציון דרך חשוב שבישר על תחילת שיתוף-הפעולה בין שני הארגונים. הוא אף איים בפיגועי טרור נגד בני העם הצרפתי והבטיח כי הם ישלמו

² בחודש אוקטובר 2012 פרש מארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי והכריז על הקמת ארגון הג'יהאד "הרעולים". זאת, לאחר בחירתו של דרוכדאל למנות את יחיא אבו אל-המאם לראש אמירות הסהרה במקומו של בלמח'תאר. ארגון "הג'יהאד וייחוד האל במערב אפריקה" נוסד בחודש אוקטובר 2011 בעקבות סירוב פעיליו להקים שלוחה מיוחדת שתהא מורכבת מלוחמים ערביים.

³ <http://alakhbar.info/news/9799-2015-05-13-20-45-48.html>

מחיר יקר על אדמת צרפת ומחוצה לה בשל פשעי ממשלת צרפת נגד המוסלמים. כמו כן, הבטיח לשחרר את חברי הארגון האסורים בבתי הכלא.⁴

הצטרפותם של פעילי ג'יהאד נוספים לשורות ארגון אל-קאעדה במגרב האסלאמי, עיבוי מערך הבריתות עם השבטים במרחב הסהרה והסאהל בעקבות האיחוד, והיריבות עם ארגון המדינה האסלאמית עשויים, קרוב לוודאי, לדרבן את ארגון אל-קאעדה להוציא פיגועי טרור נוספים במאמץ למנף עצמו כארגון הטרור המוביל באזור.

⁴ <http://aljazeera.net/news/international/2015/12/4/المرايطون-يؤكد-انضمامه-لتقاعدة-المغرب-الإسلامي->